

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca na celi polji, in velja po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedeljo ali praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XIX.

V Ljubljani 10. susca 1866.

List 8.

V god

SS. CIRILA IN METODA.

Pozdravljena, ki sta prižgala
Slovanom svete vere luč,
Pozdravljena, ki sta prinesla
Do znanstev jim blaživnih ključ!
V jeziku narodu umevnem
Učila uk sta brezi zmot,
In pa slovesnosti kazala
Edinopravo, gladko pot.

O skerbni dušni vi pastirji,
Zročni vam slovenski rod
Vodite, kakor ga je zvesto
S Cirilom vodil brat Metod!
Saj narodnost in sveta cerkev
Se vjemate tako lepo;
In vaše dela Bog nebeški
Gotovo blagoslovil bo.

Fr. L.

JURRIJ,

**po Božjem usmiljenji in po milosti papeževi
škof ljubljanski,**

**vsim vernim ljubljanske škofije zveličanje in blagoslov v
Gospodu!**

(Konec.)

Nikdar tedaj tudi sami na se ne zaupajmo, ker smo tudi mi sami le ljudje. Dobro si zapomnimo besede svetiga Avgušтина, ki pravi: „Če na družiga človeka zaupaš, se bolj ponižuješ, kakor je prav; če pa na se zaupaš, je tvoje napihovanje silno nevarno.“ Obojiga se moramo varovati. Kdor se preveč ponižuje, ne bo povišan; kdor stoji na nevarni visočini, bo z nje pahnjen. De se tedaj napčno ne ponižujemo in se vse prevzetnosti obvarujemo in se vselej deržimo praviga pota, ki je Kristus, si prav radi k sercu jemljimo besede prerokove: „Služite Gospodu v strahu, in veselite se ga s trepetam.“ Sej so te besede tudi besede svetiga apostelja Pavla, kateri, desiravno je smel reči, da je za sveti evangeli več delal kakor drugi, vender sam sebe in verne opominja, rekoč: „Delajte s strahom in trepetam za svoje zveličanje.“

Ta ali uni, ki sliši to opominjanje, si bo pa morebiti vender le mislil: „Čemu bi v strahu in trepetu delal za svoje zveličanje, sej je vender samo moje dobre volje treba, da storim, kar je prav, in opustim, kar je hudo. V moji moči je, da delam za svoje zveličanje.“ Kdor bi se prederznil tako govoriti, naj posluša besede svetiga Pavla, ki jih je pisal Filipljanam: „Delajte s strahom in trepetam za svoje zveličanje. Bog je namreč, kateri dela v vas hoteti in dopolniti po svoji dobri

volji.“ Glejte, s temi besedami je povedano, zakaj delajmo s strahom in trepetam za svoje zveličanje, ker le Bog po svoji milosti v nas dela, da to, kar je dobro, hočemo in v djanji spolnimo. To milost pa Bog le ponižnim daje, prevzetnim pa jo jemlje. Kar ponižni prejme, zgubi prevzetni. Čeravno se moramo pa skerbno varovati vsiga zaupanja v se in tedaj vsiga napuha, ko delamo za svoje zveličanje, bi se vendar ravno tako motili, ko bi hotli vse le gnadi Božji prepustiti, brez lastniga truda, brez lastniga prizadevanja, ker sveto pismo pravi: „Delajte za svoje zveličanja.“ Skrivnost je v tem, da Bog v človeku z gnado svojo tako dela, da tudi človek z gnado Božjo dela. Bog je naš pomočnik. Bog daje dobro voljo, mi čutimo v sebi dopadajenje nad dobrim, želje po dobrim. Če to dopadajenje v sebi ohranimo, če Boga prosimo, da bi se to dopadajenje v nas ohranilo, če po dobrih željah svojiga serca ravnamo in delamo in jim tako veči moč dajemo: dela Bog v nas, in mi delamo z Bogom. Mi vsi smo bili delež od Boga, segel je po nas z usmiljeno roko in sprejel nas je iz vodá gotoviga pogubljenja v rešivno barko, namreč v svojo sveto cerkev, v družbo svojiga Sina, našiga Gospoda Jezusa Kristusa: torej smo mi vsi prvi prejeli, in v tem nikdar ne moremo sami sebe hvaliti, ampak vselej je treba Bogu, delivcu vsih dobrih darov, čast in hvalo dajati, da bomo vredni novih darov.

V začetku štiridesetdanskiga posta se v cerkvah vernim čelo pepeli, da bi se spominjali, kakošna kazen je zadela grešnika z besedami: „Prah si, in v prah se boš povernil.“ Prah biti in v prah se vrniti, — kaj bi nas v teh besedah naganjalo k lastni hvali, k napuhu? Človek! da si iz prahu oživel, je dar Božji; da se moraš v prah poverniti, si sam kriv, je kriv tvoj napuh, je kriva tvoja nepokoršina. Bog pa hoče v svojim neskončnim usmiljenji ta prah zopet v življenje obuditi, da se veličanstva Božjiga vekoma vdeležuješ, vendar pa le pod tem, da se vse svoje žive dni tukaj na zemlji neprenehoma k Bogu spreobračuješ. „Spreoburnite se k meni iz vsiga svojiga serca!“ nam kliče Gospod po svojih prerokih. Kdaj smo se iz vsiga serca spreoburnili? Če smo en duh z Gospodom; zakaj sveti Pavel piše Korinčanam: „Kdor se pa Gospoda derži, je en duh z njim.“ Gospod pa je svet, in greh nesvet. Dokler ima tedaj greh v človeku kako moč, bodi si ta moč še tako majhna, človek ni en duh z Gospodom. Po rojstvu je človek grešnik, zato mora človek vse to, kar je po rojstvu, namreč svojo grešno natoro spreobračevati, slabiti, in temu delu se pravi: pokoro delati. Od tod tudi izhaja, da mora človek vse svoje življenje pokoro delati, ker ima človek še zmiram kaj nad sabo, kar potrebuje popravljanja, poboljševanja.

Če tedaj človek začetek svojiga življenja primerja njegovimu koncu, mora iz tega premišljevanja razvideti, da je zdaj ves drugi človek v njem, ki se po nauku sv. evangelija novi človek imenuje, ki smo ga oblekli po milosti Božji in po zasluženju Jezusa Kristusa. To spreobračevanje stariga, grešnega človeka v noviga, svetiga človeka je daritev, ki je Bogu dopadljiva, je daritev, ki smo jo dolžni Bogu darovati.

Med daritvami, ktere je bil Bog po Mojzesu zapovedal izraelskemu ljudstvu, so bile žgavne daritve nar imenitniše, ker se je moglo vse, kar je bilo v dar prineseniga, bodi si žival ali poljski pridelek, na altariji popolnoma sežgati. Te daritve so bile nar lepši podoba tiste daritve, ki jo človek sam v sebi Bogu daruje. Kakor pri žgavni daritvi ni nič ostalo, kar bi bilo človeku v jed ali v kak drugi prid služilo: ravno tako se mora v človeku vse grešno pokončati, vse nečisto požgati, vse misli, vse besede, vse dela se morejo po pravičnosti, po volji Božji obravnavati.

Postni čas naj nas posebno opominja, da je daritev potrebna. Kristus je mogel terpeti in umreti in takó kakor Bog in človek iti v veličastvo svojiga nebeškiga Očeta; tudi v nas mora grešni človek umreti, tako rekoč zgoreti, da s Kristusom k novimu življenju vstanemo. Vsak pametni človek si želi stanovitniga notranjiga miru. Ta notranji mir bi si nar ložej ohranili, ko bi nas spreminljivost vnanjih, časnih reči ne motila, ko bi se nam ne bilo nobene zgube bati, ko bi po nobenim blagu preveč ne hrepeneli. Ta srečni dušni stan si pa nar ložej pridobimo in ohranimo s premišljevanjem, da nas Bog lahko vsak trenutek na uni svet pokliče. S človekovim življenjem neha tudi vsa pozemeljska skerb in vse pozemeljsko upanje. Kdor je zmira za smert pripravljen, si bo nar ložej ohranil mirno serce. Kdor tako misli, bo pa ravno zavolj tega, ker vé, da je vse na zemlji minljivo, tolikanj bolj si prizadeval svojo voljo popolnoma skleniti z Božjo voljo, ker si tako zagotovi večno zveličanje: zakaj „kdor stori voljo Božjo, ostane vekomaj.“ Kolikor bolj tedaj človek svetu umira, kolikor bolj nanreč svoje meso zatira, kolikor bolj mu hrepenenje po časnem blagu iz serca zginja, toliko bolj se človek v svojim notranjim prenavlja.

Cesar Konstantin Veliki vidi eniga svojih imenitnikov z veliko željo si nabirati pozemeljskih zakladov, prime ga tedaj o priliki za roko ter mu reče: „Kako deleč bo vender se naša želja segala?“ Na to meri cesar s sulico, ki jo je v roki deržal, velikost človeškiga telesa, dene sulico na tla in govori dalje: „Če si tudi vse pozemeljske zaklade pridobiš, če tudi vse dežele in kraljestva pod svojo oblast spraviš, vender poslednjic nič več za se ne boš ohranil, kakor ta kratki prostor, ki sim ga ravno odmeril, če boš le še ta mali prostorček dobil.“ Kratko življenje in deleč segajoče zelje, kako se to vjema?

Babilonski kralj je imel sanje. V teh sanjah je vidil prav veliko podobo. Glava te podobe je bila iz nar boljšiga zlata, persi pa in roke iz srebra, dalje trebuh in stegna iz brona, pisali pa iz železa; en del pa iz ita. Tako je vidil kralj podobo, dokler se ni utergal kamen z gore brez človeških rok: in je zadrl podobo v njene železne in ilnate noge, in jih je razdrobil. Takrat je bilo tudi železo, il, bron, srebro in zlato razdrobljeno, in razmeto kakor pleve na gumnu po letu, ki jih veter odnese. Tej podobi enaka je vsa pozemeljska sreča, vsa pozemeljska blišoba, vsa pozemeljska velikost, bogastvo, lepota, moč, slava, čast, mogočnost, prijatli, služabniki, vse stoji na ilnatih nogah. Smertni kamen zadene noge in vse veličastvo veter odnese.

Človek! s čim se ponašaš, prah in pepel? Uči se tedaj zaklade poznati in nabirati, ki ne pridejo iz prahu in se ne povračujejo v prah. Uči se prave ljubezni, ki iz Boga izvira in te k Bogu pelje. Uči se umreti, da se prebudiš k večnemu življenju, in da bo tvoje življenje že tukaj na zemlji nebeško življenje, in da že tukaj nad sabo nosiš podobo svojiga spremenjeniga Zveličarja. Vse je nečimurnost razun Boga ljubiti in njemu samimu služiti. Amen.

Beseda,

ktero je govoril bogoslov svojim verstnikom l. 1853. *)

„Tu quis es?“ Kdo si? — Bogoslov sem. — Bog je moj slov, v Bogu slujem ali slovím. Boga, Bogov ali Božji slov sem jaz, njegov sloveč glas, slovím ali slovstvujem od Boga in njegovih razodevanj. Da pa morem biti slov Božji, mi je treba Boga prav poznati, in da bode Bog moj slov, moram sam sebe dobro poznati. Domine, neverim te, neverim me! vzdih slednji pravi bogoslovec iz dna svojega serca. — Poglavitna in skorej edina naloga naša je, bogoslovja se učiti iz vsih moči. Kdor to zamudi, bogoslov ni, in ko bi tudi s svojim drugim znanjem čudovite reči počenjal, mu je pa iné bogoslov v pogin. Krasna svetinja na persih, plačilo mnogih zaslug, veličanska raka ali narodski spominček na grobu, slavno z zlatimi pisnami v narodovih letnikih zaznamnjano imé — vse to bi bilo le teža njegovemu duhu.

Da bomo torej mógli spodobno bodisi ustmeno bodisi pismeno sloviti Boga in njegove razodenja, nam je potrebno znanje mnogih jezikov. „Blagoslovite Gospoda vsi jeziki!“ Ali nar potrebnije brez dvoma nam je znanje jezika, v katerem mislimo kdej delati v prid in blagor človeštva; z njim se nam je popolnoma soznati, z njegovimi zalogami in bogatimi zakladi, z njegovimi lastnostmi, z njegovim duhom, — zakaj blazega pastirja sveta dolžnost je, umeti na tanko glasove svojih vernih evčic in jih strinjati in stapljati v Bogu prijetni spev. „Blagoslovite Gospoda posvečeni Gospodu! Benedicite sacerdotes Domini Domino!“ Znanje slovenskega jezika je nam Slovencem sveta dolžnost, če hočemo sicer biti kdej dobri in verli pastirji in pravi duhovni svojih rojakov.

Razun dolžnosti se mi pa zdi duhovski stan tudi najpripravnši, svoje rodoljubje v djanji pokazati. V nobenem družem stanu ne more človek toliko časa posvetiti vednostim in v nobenem družem stanu nima tolikanj lepe priložnosti, jih v blagor svojih rojakov razodevati in obračati. Duhoven ima prav za prav s prostim narodom opraviti; do duhovnov ima Slovenec še zmira naj več zaupanje; oni so mu pravi učenci in prijatli, nad njimi se zgleduje, in slednja beseda, ki pride iz njihovih ust, mu je draga in veljavna. Duhoven tedaj, komur je dušno pobaženje in umsko razvitje naroda mar, prime tudi za peró in v hladu lipe slovenske se sveti cena njegovega uma (Koseski). In res, komu ne poskoči radostno serce v tesnih persih in koga ne prešine sladko čutilo pri spominu, da so bili ravno iz kolobarja verle duhovšine prvi, ki so jeli se truditi in poganjati za slovensine ohranjenje in povzdigo, ki so ji res tudi na

*) Po tém naj se tudi ta, sem ter tje živa beseda sôdi. Dano jo pa zdaj po Danici na znanje zato, ker med njenimi častitimi dopisovalci, med kterimi so starejduhovni, neduhovni, učenci, celo rokodelci itd., zelo pogrešamo mlajših duhovnov, kteri so sicer zmóžni veleznani pisatelji. Kako to? Ali ni ravno v katoliškem cerkvenem listu njihov pravi Rhodus? Ali bi ne bilo prav in treba, da bi se že bogoslovci k temu gotovo blagemu djanju primerno budili in nagibovali? Vredn.

noge pomógli? — In kdo so tisti verli in umetni možje, ki ji sedaj sprelepe vence pletó in na glavo pokladajo? Mar ne tudi duhovni? —

Vesel in tolažiljiv je ta spomin; ali nasproti je pa užaljeno spoznanje, da tudi vsled napačnega delanja duhovnov, se vé ne tolikanj iz lastnega zadolženja, zadnjega, zdelo se je, bila bo ura Slovence (Koseski)! — Prederzno bi se komu dozdevalo to očitjanje; pa — če se prav in dobro premisli, se skorej tajiti ne more. Poterjena resnica je, da, kar kdo prebira, po onem se tudi izobrazí in olíka, in se, časih celo nevedé in nehoté, navzame njegovega duha. Ali se je po tem takem mar čuditi, da so slovenski duhovni, vse svoje znanje, vso svojo učenost in prebrisnost zajemavši iz tujega vira, ga naposled napeljali tudi na slovenske poljane? da so, nezmožni v tujem jeziku prisvojene uke Slovence po domače umevno oznanovati in razglasovati, kvarili in pokvarili narodov jezik? da so, sami poptujeni, poptujevali tudi narod? —

Ali se je mar čuditi, da se tudi sedanje dni človeku, ki vso svojo učenost dobiva v tujih jezikih, vnanji in tuji pismarji in modrijanje prikupijo; da marsikteri po tem više ceni in bolj čísla bodisi kakoršni koli spis v tujem jeziku memo enacega ali celo krepkejšega spisa v domačem maternem jeziku? Ali se ne zgodi rado, da so bistre in prebrisane glave slovenskega rodu preokorne v govorjenji in pisanji svojega maternega jezika? — glave, katerih bo narod omilovaje pogrešal! Ker se pa slednji naj raji kaže tacega, kakoršen je, tudi oni po tem prebrisani in izobraženi, spoznavši svojo nezmožnost, ne marajo slovensine govoriti ali pisati, ker jih silno težko stane in ker v nji svoje spretnosti razviti in razodeti ne morejo. Če so pa vendar le prinujeni pisati ali govoriti, bi radi vsako napako opravičili, kakor da bi se ravno v slovenskem smelo dovoliti, kar je v drugih jezikih znanje nevednosti; ali pa vseskozi tožijo čez ubožnost in pomanjkljivost slovenskega jezika. Je ubožin je in pomanjkljiv — v njihovih glavah, ker si nekaj niso mogli nekaj niso prizadljali si ga prilastiti. — Ker se torej pri njih, ki so že svoje poti vajeni in je kar popustiti ne morejo, boljega nadjati ni; je očitno, da boljše in veselejše prihodnosti tudi upati ne smemo, dokler se mladost za dom in narod ne pridobi. Ker pa sedaj ni še v naši moči, jima z orožjem uma in duha k vzdigi in boljšemu stanu pomoči; si nam je vendar le prizadevati, da jima bomo kdej z boljim slovenjenjem sv. pisma in Božje vede v prid in čast.

Sicer se pravi, ako se kateri zlasti mlajših slovstva ali kake druge vede terdo poprime, da ima ljubezen do one reči, in vsakdo ima dopadenje nad njim ter ga prehvaliti ne more; kdor se pa učenja slovensine ali drugih slovanskih jezikov resnobno lóti, se mu pa le rada neka strastnost podtika, in taki Slovenci pravijo, so tudi slabi bogoslovci! — Ali je mar res? se li res bogoslovstvo in slovenstvo kar ne strinja, da Slovenec, čigar srce ljubezen do domovine in do naroda navdaja, ne more biti pravi bogoslovec? Ko bi bilo to res, nikoli bi ne hotel biti Slovenec, ko bi kar ne mógel biti dober bogoslovec! Pa — sej ni res! Da ob kratkem skažem — živ in djansk zgled, koliko blagoslova nad svoje ovčice premore z Božjo pomočjo priklicati, kdor se zavé duha časovega in ga vé v prid obračati, nam je presvitli labudski knez Slomšek, mož po volji Božji in svojega naroda. On nam je porok, da Slovenec more biti tudi bogoslov v polnem pomenu tega imena. In sicer blago djanje mnogih in mnogih duhovnih pastirjev, iskrenih rodoljubov, nam jasno priča napačnost in krivičnost unega očitjanja, in te sumljivosti vir bi utegnili biti spoznanje in skrivanje lastne nezmožnosti?

S tem svojim besedovanjem pa nikakor ne želim v srcu tega ali unega kake narodske vrelosti vneti in vžgati; ne želim, da bi komu zmed vas, spreljubi v Gospodu! vnetost do slovensine na licu se iskrala ali pa mu vedno po jeziku plesala; tudi oterpnosti do drugih jezikov in véd ne kanim v ktereга srce zaseti, — Bog obari! strast gotova propast!*) — le narodsko svést bi hotel, če ne v vsih, saj v nekterih vzbuditi, — svést ali zavést, da smo Slovenci in Slovenci biti smemo brez sramú in brez strahú; in da se sklenemo iz blazega nagibljaja in v blagi namen, ter svoje pravo rodoljubje v djanji pokažemo.

Časi, ljubi moji! so se spremenili in znati je, da večni Vladar tudi Slovence kliče na delo in zove na pozoriše sveta; znati je, da tudi Slovenov mileja ni slaja doba nahaja. — V deželskem ali deržavijskem slovstvu vse kliče: naprej, naprej! — pa tudi vse dela in se giblje; bomo li mi cerkveno slovstvo vne-mar pustili? bomo li samo roke križem deržali in serpo gledali, kako si posvetno slovstvo vedno bolj in bolj vznaga? Sedaj, sedaj na noge, slovenski čuvaji Sionski! ko slovensko slovstvo klije in se razevita, da se nam v kali ali v cvetu ne ostrupi in ne pokvari. — Duhoven, zlasti duhoven more iz pravega obzira podučiti in likati svoj rod; ako on zamudi, in ako ga dobé prekanljivi učeniki na vajet, — kolika nevarnost, da bode slovstveno in dušno napredovanje ob resnično, ker véčno ceno. Posvetni deželski napredujejo, mi pa bi zastajali? Tudi z njimi bomo kdej imeli opraviti; če jim pa njihovi narodovski prebrisnosti primerjenega živéza v lepi, olíkani besedi dajati ne bomo znali, je naša vnanja čast in veljavnost ob tla.

Razun svésti, da smo Slovenci, bi hotel pa tudi v vas vzbuditi svést, da smo Slovani. — Neprenehama leti hitrokrilni čas, in v njem vstajajo narodje, cvetejo, odeveto in zginejo. Pravijo, da jutro imajo sedaj Slovani v svojem slovstvu, in — ali niso ravno jutranje zeli in cvetke naj lepše in krasnejše? Ni li rana ura zlata ura? —

Vzbuditi bi hotel, ko bi me moja nezmožnost ne strašila, željo, se z nekterimi slovanskimi jeziki, posebno pa z veličanim slovanskim navetjem, z visokim govorom ali s slovensino sv. pisma kolikor toliko soznati zlasti, ker se po neutrudnem prizadevanji slavnega labudskega kneza in vsled blage braterne pod obrambo slovanskih blagovestnikov, ss. Cirila in Metoda, oči iskrenih rodoljubov vedno proti vzhodu obračajo hrepené po svetli zarji novega dne, ki bi razkol med narodnimi Slovani poravnala in njihove srca sternila v hvalo in slavo Božjo. Blagoslovite Gospoda vsi jeziki! Blagoslovite Gospoda vsi blagi, Gospodu posvečeni Slovanje! Fiat!

Morivec pa sporednik

(Česki spisal Václ. Štulec; poslovenil Deželanec.)

Leta 1793 se je zgodil v Dublinu čuden umor. Blizo ob eni po polnoci je straža na ulici našla necega človeka v kervi. Bil je se mladeneč in, kakor je po obleki bila podoba, sin premožnih staršev. Ostro orožje je ubozemu prederlo persi na dvéh krajih. Merlič je bil že merzel, kri okoli njega sesedena in pesti je imel stisnjene. Straža mu posveti v obraz, pa precej je spoznala sina premožnega kupca v široki ulici. Stražni načelnik je še zvečer bil z njim v neki gostilnici. Zeló se je prestrašil in nikakor mu ni moglo v glavo, kdo in kako

*) Pa ne le v slovensini, tudi v nemšini, talijansini, madjar-sini itd.

bi si bil ohladil jezo v kervi ranjcega znanca. Da ni pal v dvoboju, to je bilo očitno, zato ker meč je imel v nožnici čist, nič kervavega ne. Tudi na lupeznika ali roparja ni bilo mogoče misliti. Merlič je imel suknjo sicer razpeto in telovnik razgaljen, pa našli so pri njem še dve uri; mošnja z novci je bila na svojem kraju, listnica s papirji tudi — s kratka, vse je pričalo, da morivec ni bil — lupeznik. Ali kdo neki bi bil ta pregrozni brezvestnik, ki je vpilnil jasno luč radostnega življenja živahnemu mladenču? Temu vprašanju celó v takovih dogodkih izkušeni častnik ni vedil nikakoršnega odgovora; le to je mislil, da je v sovraštvu kalilo in v masčevanji dozorelo tolovajsko ludodejstvo.

Ta žalostna in grozna prigodba se je precej označila vradu in ubogim staršem, ki so izgubili svojega edince in dediča. Drugi dan se je že po vsem mestu raznesla vést o kervavem umoru. Policija si je na vso moč prizadevala, priti na sled morivcu. In res, ni bil minul še dan, že se je zdelo zvitim sledivcem, da so hudodejniku za petami. Izvedili so za gotovo, da je ranjki imel ravno tisti večer, ko je bil umorjen, hudo ruvanko z nekim častnikom, ki je služil v francoski vojski. Ta prepir ni bil prvi, že večkrat prej sta se bila zgrabila do hudega, tako da večkrat ni bilo daleč do dvoboja. Vzrok sovraštvu med njima je bil znan. Bogati mladenec, sin premožnega meščana si je izbral nežno, dobroserčno hčer nekega bogatega suknarja in prosil jo je roditeljev za ženo. Nedolžna deklica ni še poznala ljubezni in gotovo bi se bil počasi priljubil jej sposobni mladenec, ki si je toliko prizadeval, da bi si naklonil njeno ljubezen. V tem času pa začne k njenemu očetu zahajati neki francoski častnik, rojen Irec. Ni hotel služiti zastavi kervave republike (ljudovlade), zato se je raji vernil v domovino, na svoj dom. Bil je moč meškega pa milega obličja, olikanega pravja, izgovoren, priljuden in priljubljen v družini, lahkomišeln sicer, ali vendar dobrega srca. Dobro si je znal pridobiti ljubezen in zaupljivost pri ljudeh. Tudi njemu je dopadala mila hčerka bogatega suknarja in on je dosti veljal njej in njenim roditeljem. To je vso nado vzelo prvemu napadniku. Ko je vidil ognjeni mladenec, da so vse njegove namere ob tla, prisegel je častniku smertno sovraštvo, čegar planca je pridno razpihoval v svojem srcu. Kar očitno je kazal o mnogih prilikah, kakovega peklenskega redi v svojih persih. Tako je bilo tudi tisti večer v gostilnici. Ko sta se bila do brega skavsala, kmali eden za drugim odideta iz kerčme. Te okoliščnosti so izbudile sum — njega so obdolžili. Policija se je deržala sledu in prišla k njemu na dom. Preiskali so njegovo orožje in našli, da je bodalo njegovega meča zlomljeno. To je poterdilo sum, vzlasti pa, ker častnik ni vedil povedati, kje in kako se je pohabila ost. Vrad je moral izpolniti svojo dolžnost, prijeli so častnika in zaperli, dokler se ni po zakonu sošla porota.

Velik vrišč je vstal v Dublinu, ko so bili zaperli stotnika, ker da si ne iz bogate, bil je vendar iz poštene hiše doma. Imel je mnogo zancev, brat njegov pa je bil pobožen duhovnik, čegar pobožno življenje, gorečnost v duhovski službi in posebno gladka beseda na leci je daleč šlula. Kar pa se tiče častnika, ta je imel mnogo sovražnikov, da-si so ga krasile mnoge prednosti, ki jih je izviševala gladka izgovornost in olikano obnašanje. Dokler je služil v vojski, ves čas je bil vreden redni delavnosti in gotovi kazni: v Dublinu pa ni bilo niti ene niti druge, zato se je polenil in začel pohajati po gostilnicah; iskal si je zabav in kratkega časa. Tako pohajkovanje brez opravka ga je mnogokrat zapelo v razpertije z raznoverstnimi osebami. O takovih prilikah pa je bil vselej prenašel: ni umel — ni hotel spoznati svoje lihe.

Mati je bila vdova; iskreno je ljubila edina svoja sina. Mlajši, vojak, ta je bil nekdan njen ljubljonec, zdaj pa je vendar bolj cenila častitega duhovnika, da si ni nehala ljubiti častnika. Toliko bolj pa je tergalo jej srce, ker ga mnogokrat ves dan ni vidila doma. Pohajal je, delal dolgove, in razžalil zdaj tega, zdaj tega. Prosila ga je sama prosil brat, naj bi varoral samega sebe, naj bi opustil nečimurno vlačugarstvo in pazil na-se in na svoje dobro ime, s katerim se je smela ponašati ta rodovina. Častnik je bil sicer jako mehkega srca. Materine tožbe in prošnje so mu segale v srce in ginile ga časi do solz. Takrat je vselej obetal, da se hoče poboljšati. Njegov duh je bil zmirom pripravljen, meso je bilo pa navadno bolno. Mile materine in bratove besede so dokajkrat tako pobile ga, da si je lasé pulil iz glave, toda kmali se je zopet spozabil. Tako je šlo dan na dan. Dà! njegov kës in njegova žalost nad seboj je bila časi tolika, da si je mnogokrat hotel življenje vzeti, le da ne bi skerbi delal dobri materi in blazemu bratu. Pa take obupljive misli niso imele stalosti v njegovem srcu, saj je vendar imel vero in, da-si je mnogokrat v življenji pozabil na-njo, vendar se je terdno deržal je in želel si, da bi si jo ohranil do zadnjega dne.

Zeló se je zavzel, ko je zvedil, da mu je umorjen soljubnik; to ga je močno ginilo. Ko pa so na-nj začeli imeti sum, skoro bi se mu bilo zmešalo. Moral je biti v ječi, dokler je bil v preiskavi in to mu je čisto uničilo duha. Ves pobit revež še govoriti ni hotel. Mnoge okoliščnosti so govorile zoper njega; zato se je sploh sodilo, da ni nihče drugi umoril mladenča nego on: prirojena nagla jeza, pravilo se je, ta bi mu bila dala morilno orožje v roke. Sam brat, duhovnik, ni si upal terditi, da je brat nedolžen, ko je prevdaril vse, kar se je bilo zgodilo, kajti poznal je bratov značaj in njegovo obnašanje o enacih slučajnih prigodbah. Le sama mati ni verjela strašni govorici, ki se je raznašala o njenem sinu, imela ga je vedno za nedolžnega. Dà, ko jo je bil drugi sin, duhovnik, opominjal po svoji dolžnosti in razlagal jej, kakove okoliščnosti ga težko dolže, takrat se je skoro razjezilo na-nj njeno ubogo materino srce, ki je pokalo v bolečinah. Njena dobrota, njena ljubezen ni dala jej, da bi bila mogla svojega sina šteti med hudodejnike.

Kolikor je dovolila gosposka, obiskaval je duhovnik dan na dan svojega brata v ječi. Prirojena ljubezen, nad to pa še skerb za dušo pobitega v obupljivosti vtopljenega brata ni dala mu miru, dokler ni bil pri njem. Blagi duhovnik mu je hotel pomoči in želel je, naj bi mu obstal, ali je res svoje roke oskrnil s tujo kervijo. Pa častnik se je od začetka hudo razjezil na-nj, da celo on si upa kaj takega pozvediti od njega. Klical je Boga na pričo in rotil se, da je nedolžen. Roke si je vil, ko je vidil, da ne bi bil tako groznega suma nikoli niti sebi nakopal na glavo, niti materi in vsej rodovini napravil tolike sramote, ko bi se bil varoval nepotrebnih vlačugarij.

Serčne besede in svete resnice, s kterimi je brat duhovnik podpiral svojega brata, da mu ni obupal, niso bile brezi sadu. Lahkomiselnež in še vedno stari poželjivec je postal resen, tih in začel je premišljevat. Sveto pismo in zlata knjiga o Kristovem nasledovanji, ki jo je bil spisal Tomaž Kempčan, ta je bila pozdaj vir sladke tolažbe in moči njegovi duši. Premislil je vse svoje minulo življenje, pa spoznal je očitno, kako mnoge in černe pregrehe mu teže vest. Ves ponižen je spoznal, da Bog modro in pravično ravna, ker ga tako hudo kaznuje, da-si je vedno terdil, da so njegove roke čiste tuje kervi. Časi se je sicer izbudil stari lev v njegovem srcu, pa čem dle, tem bolj je znal krotiti ga in premagovati svojo sirovost in prirojeno hudobnost. Napo-

sled je vendar — bilo je na Svečnicin dan — prosil, naj bi mu šli po duhovnika, da bi se spovedal. Česar si je želel, to se je tudi zgodilo. Častitljiv starček je prišel spovedat ga. Dal mu je sveto odvezo in pokrepčal mu dušo s svetim Rešnjim Telesom. Zdaj, ko se je bil spravil z Bogom, začel je tako živeti v ječi, da se je vidilo na njem, kako odkritoserčno in spokorno se pripravlja na težko pot v večnost. Izginila je vsa obupljivost in hudobnost. Tihe solze, globoki izdihljeji in goreče molitve so mu dajale moč v boji, kedar se mu je hotela prejšnja spačenost verniti v serce. Ta sprememba je nepopisljivo veselila njegovega brata. Vsak dan je bil pri njem v ječi; pa čem večkrat je prišel, tem bolj se je prepričal, da je brat nedolžen. Ali kaj je to pomagalo? Vselej, ko je premišljeval žalostne okoliščine, ki so tožile brata, vselej mu je upadlo serce in zgubil je nado, da bi se mogli tudi sodniki prepričati, da je zatoženec nedolžen. „Kaj pa, ko bi bil moj brat,“ to je ubozemu duhovniku nekaj šinilo v glavo, „na vse svoje prejšnje napake in pregrehe postal še potuhnejši? Kaj, ko bi bila celo njegova spoved Božji rop? Kaj, ko bi se le hlinil v vsem svojem početju?“

Ta pregrozna misel mu je kervavo ranila žalostno serce. Tako se je vstrašil je ubogi duhovnik, kakor peklenške prikazni. Ljubezen mu ni dala misliti, da bi brat kaj takega mogel storiti — ljubezen ga je navdihovala, naj bi tem gorečnejše molil za ubozega jetnika.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Danes je slovesen pogreb dveh visokočastitih gospodov Jožefov Poklukarjev, katerega vodijo, kakor je bilo namenjeno, s slovečim spremstvom prečastiti gospod stolni prošt Anton Kos. Previdnosti Božji je dopadlo v sedmih urah v starosti le sedem let razločena služabnika svoja poklicati k sebi iz tega sveta. Pervi, domá iz spodnjih Gorjan, je bil bogoslovni profesor pravne in pastirske vede, in korar stolne cerkve, in je bolehal že mnogo let. Drugi, domá iz gornjih Gorjan, je bil prej fajmošter na Dobrovi, zdaj pa skoraj 10 let v Sentvidu pri Zatičini, in se je pripeljal pred nekaterimi dnevi zdraviti se v Ljubljano k svojemu ljubljensku bratu, preč. gosp. korarju Jan. Poklukarju. Kmalu eden za drugim sta zaspala v Gospodu, in Bog daj, da bi se v kratkem veselila v nebesih pri svojem patronu sv. Jožefu. Tukaj pa bodita znaneem in prijatlom, prvi posebno svojim nekdanjim učencem, drugi svojim farmanom živo priporočena v spomin in pobožno molitev!

Iz Ljubljane. Včeraj je bil god slovenskih blagovestnikov, ss. Cirila in Metoda, torej tudi blagovite bratovšine, katero so bili ustanovili ranjki Slomšek. Svesti smo si, da bratje in sestre te-te bratovšine na tanko spolnujejo njene dolžnosti in se tako vdeležujejo obilnih dobrot. Dokler so preblagi ustanovniki živeli, so nam po Danici slednje leto poslali veselo ali žalostno pismo t. j. sporočilo, kako se godi bratovšini sami in prizadetim Slovanom. Prav radi bi, da bi častito vodstvo tolikanj dobrotne in potrebne bratovšine blagovolilo tudi v prihodnje nam dajati enake sporočila, česar gotovo vsi bogoljubni Slovenci želijo. — Pri tej priliki povemo, da se spominek, ki so ga nekateri slovenski rodoljubi spisali bili l. 1863 v spomin tisučnice slovanske — Zlati Vek —, katerega je še dokaj, dobiva odslej po znižani ceni t. j. po 1 gld. a. v. pri Gerbarji in družih bukvarjih.

— Na telegrafično naznanilo, da je mestni odbor poklonil državnemu ministru častno meščanstvo, je g. minister iz Budima (Ofen) telegrafično odgovoril ljub-

ljanskemu županu: „Serčna hvala za naznanilo od 27. svečana“ Belkredi.

— Od 20. t. m. bo izhajal časnik „Zukunft“ na Dunaji v večji obliki po dosedanji ceni. Ker se dosti dobro derži in ker nam je Slovanom velikega takega časopisa živo treba, podpirajte ga, kateri koli uterpite in vam je mar slovanska reč.

— Gosp. L. Jeran je šel na Božjo pot 2. sušca v Terst, kjer je imel vravnati še nekatere reči. Z njim vred je šel poslednji zamurec njegov Jurček Hermína. Bil je že jeseni nekaj časa v Terstu, in koj se mu je vidilo, da mu južno podnebje bolj služi. Prišel je bil zdaj ponj naprošen celo v Ljubljano čast. g. mis. Verri. Iz Tersta ga je vzel seboj v Gorico, namenjen potem v Padvo in Benedke itd., kjer ga misli oddati. Da bode g. vredniku, katerega v Ternovem, razun gg. bogoslovcev, v spovednici, postnih pridigah itd. verlo namestuje krizanski gospod K. Majhenič, Danica vse skozi v čislh, kaže koj prvi dopis njegov.

Iz Tersta, 4. sušca. — Predragi bravec! Ranjki dvakrat naš gosp. prošt M. Verne je rekel pred šestimi leti: „Zame je ni več radosti, ko potovati po ptujih, zlasti zgodovinsko zanimivih krajih. Že od mladih nog sem iskreno želel viditi in ogledati tisto majhno, toda v zgodovinskem obziru čez vse druge zanimivo okrajino unkraj sredzemeljskega morja proti jugo-izhodu.“ Popotval je bil namreč v Sveto deželo in dal je bil na svitlo to potovanje, kakor je znano. Ker je letos tudi vrednik „Zgodnje Danice“ postal Peregrin, naj včasih kaj malega pové s svoje poti za častite bravec: pravim le kaj malega sem ter tje, ker rednega potopisa pričakujemo iz roke verlega gosp. A. M. iz Štajerskega, ki so bili lani v Jeruzalemu.

Za letošnjo pot so se oglasili ti-le gospodje, ki so danes do malega skupaj: Dragotin baron Eberl, konzi-storiatni svetnik v Lincu, ki bode naš predsednik in vodnik; Ant. Neunkircher, nadfajmošter v Cahnju (Aachen-u); Jan. Lauterbacher fajm. iz Parskega; Matija Albrecht, duhov. pomočnik iz Parskega; Ant. Večera, duh. pom. iz Dunajske nadškofije, prihodnji drugi vodja v avstrijski romarski hiši v Jeruzalemu in popotni naznanovec za tiste na Dunaju, ki so to popotovanje napravili; Stanislav Šranc, duh. pomočnik na Brezovici pri Ljubljani; Francišk Verlič, duh. pom. pri Mariboru; Jan. Ertl, duh. pom. v Krems-u; O. Vaeslav Neterda frančiskan iz Moravije, ki gre zopet v misijon v Egipt, ki je že 14 let misijonaril po Egiptu in Sveti deželi; Ludevik Hauner, bogoslovec 3. leta na Parskem; Jan. Konížek, dunajski mestjan, denarničar; Jan. Fridman, Pražan; Fr. Fürst, iz badenske vojvodine; Francišk Iravski, mestjan iz Hercegenburga; L. Jeran, duhoven iz Ljubljane. Skupaj pet najst. — Juter namreč 5. sušca je napovedana sv. maša za romarje, katero bode imel duh. pomočnik in nemški pridigar g. Schütz. Ob 10. dopoldne je odhod iz Tersta na parobrodu „Avstrija.“

Po Terstu so zdaj postne pobožnosti, izpostavljenje sv. Rešnjega Telesa zverstoma po cerkvah, postne pridige itd. Pri sv. Justu pridiga po laško neki duhoven iz Verone, ki ga hvalijo, pa ga tudi močno išejo; pravijo, da že za sedem let naprej je naprošen. To nedeljo je razlagal, kaj je „liberté“ ali svoboda in je silno sekal ter najberze marsikoga prepričal, da ni svoboden, ki se morebiti s svobodo hrusti. Pa tudi slovenski govorniki se moško obnašajo in cerkve so na polujene pri njih pridigah. „Primorjan,“ kakor pravijo, je po Terstu precej razširjen. To mesto bi potrebovalo lista, kateri bi jih dan na dan budil in jim v spomin klical, da so res naj večji del to, kar njih otrok popačene imena po tako imenovanih „perjohih“ kažejo.

Nezedinjeni greki tukaj kaj zalo cerkev zidajo; škoda, škoda da so Slovani — kakor v jeziku in slovstvu, tako hudo v veri razkosani. Lepo nalogo bi imel slovanski časnik, kateri bi znal Slovane edinosti prav učiti. Nekdo je Italijanom dokazal, zakaj da je italijansko slovstvo propadlo, — zato namreč, ker se je tako močno izneverilo. To naj bi si tudi Slovenci in Slovani sploh za ušesa zapisali. Egipt in druge dežele so se skorej v pušavo spremenile, odkar jih je keršanstvo zapustilo. Terzaški gospodje duhovni, kolikor smo vidili in skušili, so lepa podoba edinosti med seboj, pa tudi keršanske gostoljubnosti. V spodbudo romarske edinosti nam je komisarijat za Sveto deželo poslal prav prijazne svilnate tračičke s križem in trojnimi slovanskimi barvami, — ker je pa tudi več nemških popotnikov, je tudi črna — nemška vmes. Od dvalizma ali dvalizuna ne bo tukaj ne duha in ne sluha, kakor je čutili, zakaj Slovani nikomur vode ne kali, in poštene Nemce tudi ne ne; Madjarov pa tako nobenega ni, in ko bi tudi kateri bil, bi ne bil dvalist, ker tacega, ki bi mislil uboge Slovake ručati, bi nihče v Jeruzalemu ne mogel njegovega greha odvezati.* — Vreme v Terstu je te dni deževno in kislo, toliko bolj veseli in dobre volje so pa prebivalci. Vse je živo in glasno po ulicah, ob večerih in v noč gredé prepevajo, kakor bi bila Velika noč, in ne štiridesetdanski post, in kakor otroci pred hišami zuberlé, so jim le ternovski in krakovski nekoliko enaki. Od Nabrezine naprej proti Terstu ob morju je kaj prijazno gledati gošave zelenih oljk in pa belocveteče mandeljne; pa tudi marsikaj družega zelenja je že viditi. Morje je zdaj mirno; vendar pa so nekateri pravili, da so veliko deltinov blizo kraja vidili, kar vedeževalci za napoved viharjev razglasujejo. K sreči z morjem ima gospodovati kdo drugi kakor deltini. — Še naj pristavim, da je po Terstu veliko sočutje za verlega stareka, očeta mil. škofa, ki je na smertni postelji, in so mu že Njih milost sami podelili apostol. blagoslov.

Iz Maribora. † Veselo znamenje, kako dobri dušni pastirji poznajo edino pravo in gotovo zdravilo velikim dušnim nadlogam dnešnjega časa, so duhovne vaje ali eksercije in misijoni, ki se obhajajo sem ter tje po naši biskopiji. Drugo nedeljo v postu so končane bile duhovne vaje za moško in žensko mladost pri sv. Križu na Slatini. Te kakor tudi prejšnje za moške in žene so vodili častiti gospodje lazaristi iz Celja. Vsakozi so bile spovednice obložene, in menda je ni verne dušice, ki bi se ne bila vdeleževala velike milosti duhovnih vaj. To je pa še posebne važnosti za duhovnijo, kakoršna je pri svetim Križu blizo kisle vode, kjer je po letu toliko gospode, in toraj tudi treba veliko postrežbe. Le éversti kristijanski značaj, v milosti Božji uterjena volja zamore v takih krajih mladost, posebno žensko, ohraniti dušne pogube, kateri se mlačno kristijansko serce nikakor ubranilo ne bode. Kdor je že na Slatini bil, in opazoval žensko osebstvo pri studencu kisle vode, ali v veliki delavnici, kjer se steklenice s kisló vodo napolnujejo, je gotovo veselega serca sam pri sebi djal: Hvala Bogu, tukaj je še poštenje in ljuba sramozljivost doma. Ravno zato pa imajo duhovne vaje tukaj tako važen pomen, in želeli bi le bilo, da se povsod, kjer mladost v tovarnah ali fabrikah potrebni

kruhek si služiti mora, čudorednost na tako krepke noge postavlja, kakor pri sv. Križu: eksercije pa misijoni so edini zdatni pomočki za to.

V Prihovi bode v kratkem misijon, ki ga bodo obhajali častiti gospodje jezuiti. Pač veselo je, da si je ova družba tudi Slovencev pridobila, da more tudi med nami svete misijonske opravila zverševati. — Kakor smo ravno zvedili, je umerl 2. sušca prečast. gosp. opat benediktinski v sv. Pavlu na Koroškem.

Kaj je kaj novega po širokem svetu?

Avstrija. Med nar. važniše prigodbe poslednjih dni se sme prištevati cesarski odgovor na adrese obeh ogerskih zbornic in hervaškega deželnega zbora. Kakor je odgovor na adreso ogerskih poslancev osupnil Magjarone, ker ni vse tako izrekel, kakor so si ti že domišljevali, tako je nas vtolažil, ker vidimo, da se svitli cesar krepko in nepremakljivo derži pravil, ki so bile izrečene v prestolnem govoru, in nikakor noče kratiti pravice, ki gredo tudi drugim deželam in narodom. In tako se ni gotov tako nevarni dualizem, kterega so se poslednji čas sosebno nenemški in nemagjarski narodi bali. Zato slava svitlemu cesarju za toliko krepko stanovitnost, v kateri ga podpirati so vsi drugi narodi dolžni.

Odgovor do Hervatov sicer več odreče, kakor dovoli; vendar tudi s tim Hervati in sploh Slovani smejo biti zadovoljni. Še se namreč ponuja Hervatom mnogo-tero zaslužena avtonomija, naj bi se saj zdaj zvesto in zedinjeno poprijeli, in tako samostojni k združenju z Ogri pristopili. Tudi zaželjeno zedinjenje Dalmacije s Hervasko-Slavonskim ni popolnoma odrečeno; le tako dolgo se ne more dovoliti, dokler ni gotova zadeva Hervaske do Ogerske, in Ogerske do vsega cesarstva. Dokler poglavitno zidovje ni dognано, se manjši zidovi ne morejo izdelovati. Le to je naravnost odrečeno, da bi vojaška meja nehala, in se civilna vlada vpeljala, kar bi bilo potrebam in duhu našega časa bolj primerjeno. Vendar je tudi tukaj potrebno polajšanje obljubljeno. — Sicer pa ustmeni in pismeni cesarjev odgovor do Ogrov in do Hervatov očitno kaže, da si je vlada še svesta svoje krepke moči, in da hoče pravična biti le pravičnim zahtevam. —

Iz Rima. Sv. Oče Pij IX. so v édalje hujih stiskah, in napadi nasprotnikov naše sv. cerkve dan na dan siloviteji in prederznejši. Zdaj dojde Kristusovemu namestniku naznanilo, kako je laška brezbožna vlada si prisvojila, oropala ali razdjala ta samostan ali uno cerkev, zdaj, da so prepodili revne menihe, ali pobožne, pohlevne nune iz tihih njihovih stanovališč, ktere so edino pribežališče stradajočim revežem. Zopet pride druga novica, da so v ječo vtaknili ali pregnali tega ali unega škofa, ki se ni vdati hotel krivičnim zahtevam vladinim. Dan na dan morajo slišati, kako se repenčijo po francoskih, angleških in drugih zborih brezbožniki in gerduni zoper namestnika Kristusovega, ali kako s strupenim peresom v blato teptajo večne resnice in vse sveto nesramni pisarji. Tudi na Ruskem grozno ravnaajo s katoliki in vse kaže na to, da misli car tudi na Poljskem vse katoliško zatreti ali vsaj prisiliti jih, da njega tudi za cerkvenega glavarja spoznajo. Vendar pri vsem tem sv. Oče trdno zaupajo v Božjo pomoč in nobeno še tako naznanilo jih ne vznemiri, tako da se jim vse éudi. — In ravno sedaj, ko se vse peklenske moči zaganjajo in butajo ob skalo Petrovo, so sklenili, da se slovesno praznuje 1800 letnica, kar sta ss. apostelja Peter in Pavel svojo kri prelila za večno resnico — in biti ima ta preimenitna godovnica prihodnje leto. Takrat želé vse škofo okoli sebe zbrati in preimenitni dan tudi s tem slaviti, da bodo 10 zveličanih za svetnike oklicali.

* Naj lepši edinstvo nam je danes (5. sušca zjutraj) priporočal čast. gospod Schütz v navdušenem nagovoru, edinstvo v veri, upanji in ljubezni ter naročal tudi, da naj molimo na svetem mestu za edinstvo keršanskih poglavarjev ob sedanjih éasih, ko je veliko zlega, še le veliko več pa greha. Priporočil je tudi moliti za svoje škofo in zlasti za terpinčnega Očeta keršanstva, ki ga neko prerokovanje sv. nadškofa Malahija po pravici „Cruz de Cruce“ imenuje.

Da bi pa svet ne mislil, da sv. Očetu ni mar za svoje ovčice, in da se ne potegnejo dostojno za svoje podložne, bodo neki očitno pred vso Evropo protestirali zoper tiransko ravnanje ruske vlade s katoličani na Poljskem in v Litvi. Že je neki novoizvoljeni škof pozenski grof Ledehowski v Rimu, da bo pisanje sestavil in v njem odkril gerdo rusko ravnanje s katoličani. To pisanje bodo potem sv. Oče poslali vsem katoliškim vladam, da se tudi one potegnejo za zatiranje kat. vernike.

Iz vsega tega se vidi, da je naša sv. Cerkev sedaj zares podobna čolničku na genezarskem jezeru, kakor so tudi sv. Oče ob novem letu rekli, čolničku, katerega silovito valovje preganja, ob katerega od vsih strani butajo peneči hudi valovi. Ali ni se nam bati nič hudega, kajti v čolničku sedi naš Zveličar sam, kakor je nekda med učenci sedel ob nevihti — le naših prošelj je treba in iskrenih molitev, da ga zbudimo iz spanja. Le krepkejšje toraj še molimo pa tudi živimo po njegovih zapovedih, in zbudili ga bomo — Gospoda morskih valov — le mignil bo, in ves šum in hrum bo potihnil na morji.

— Ko je umerl laškemu kralju Viktor Emanuelu njegov tretji sin Oton, pisali so sv. Oče Pij IX. svojemu preganjavcu lastnoročno pomilovavno pismo, naznanivši mu tudi, da so sami eno sv. mašo brali za dušo umerlega njegovega sina. Tako ravnanje je kralja tako ginilo, da se je koj v lastnem pismu, polnem sladkih besed, zahvalil sv. Očetu, jih zagotovil ponižne vdanosti in rekel: Če me tudi časih politika prisili v djanja, ktere zalijo sv. Očeta, vendar pri vsem tem vedno ostanem dober katoličan in zvest sin kat. cerkve. — Ko bi se pač vedilo, kaj si je kralj mislil, ko je te besede pisal?!

— Vojake za papeža bojo nabirali v mestu Antibes-u na Francoskem in kolikor se bo oglasilo ptujih in domačih, jih bodo v to mesto pošiljali. Kakor hitro se jih nabere 1206, se bo nabira ustavila, in le papeževa vlada bo sprejemala tiste, kateri se bodo še oglašali. Francoski poveljniki smejo jemati le popolnoma zdrave ljudi.

Po nasvetu papeževem je Napoleon izvolil za poveljnika teh vojakov polkovnika v pokoji d'Argy, kateri bo v papeževi službi. d'Argy okoli 55 let star je bil ranjen pred Rimom in v Krimu. Napoleon in cesarica Evgenija ga dobro poznata, visoko ga čislata, dasiravno je za staro kraljevo rodovino. Cesarja prav zanimiva osnova in oprava teh vojakov. Na oblekah bodo nosili ti vojaki francoski gerb poleg papeževnega. Njih bendero bo papeževno, na katerem bo vezan ali vpleten francoski gerb.

Iz Amerike. Rojaku našemu g. And. Skopcu se je primerila velika nesreča, kakor pripoveduje 25. prosenca amerikanski kat. cerkven list (kath. Kirchenztg.). 11. grudnia 1865, pravi, se je podal misijonar v Pittsburg, kjer si je naročil nov zvon za svojo cerkev. Ko je bil nazaj gredé le še samo 11 milj od doma, sklence peš domu hiteti in jo mahne po zamerznjenih potih. Blizo Schippenvilla se mu spodersne in pade tako nesrečno, da si prelomi levo nogo. Skuša in skuša, da bi se priplazil do kake kočje, ali neizrečene bolečine mu ne pripusté: vleže se na gole tla, potegne ranjeno nogo pod zdravo in jo pokrije s svojo suknjo. Tako je ležal celih sedem ur na hudem mrazu; pač je klical na pomoč, ali žive duše ni bilo blizo. Slednjič je Bog uslišal iskreno njegovo molitev, ob devetih zjutraj pride memo neki ptujec, najde duhovna in hiti ljudi na pomoč klicat. Nesó ga v prvo vas, kjer mu je zdravnik med hudimi bolečinami zopet vravnal ranjeno nogo. Drugi dan pa ga peljajo na njegov dom. Druge tozbe

ni bilo slišati iz njegovih ust razun te, da ne more skrbeti za svoje ovčice. — Bog jim ga kmali ozdravi in še dolgo ohrani skerbnegega pastirja!

Iz Amerike. V Mehiki je bil 2. pros. t. l. zvečer v nekterih krajih kaj hud potres. Zlasti v mestu Orizabi je silno nesrečo napravil. Blizo $\frac{3}{4}$ ure se je tresla zemlja; večina poslopij je podertih, nepoškodovana pa ni ostala ne ena hiša ne. Cesar Maks s cesarico vred sta bila tačas ravno v cerkvi v Cochimilki. Ko se začno tla gibati, se verže vse na kolena, ravno tako tudi cesar in cesarica, in glasno prosi Boga za odvernitev strašne nesreče — in glej! Bog je uslišal njih prošnje: cerkev je ostala nepoškodovana in vsa zbrana množica rešena, med tem ko so se v ravno tistem mestu poslopja podirale in tudi v bližnjih treh krajih cerkve zrušile.

— Da se zlasti v Ameriki časih ženske vdeležijo vseučiliškega učenja in da jih postavijo za dohtarice zdravilstva ali pravnštva, to ni kaj novega; vendar kaj takega se ni še slišalo, kar sedaj pripovedujejo amerikanski listi. V Massachusettsu je namreč izvolila protestantska soseska neko žensko (listi jo imenujejo Olympia Brown) za svojega pastora (pastorkinjo) z vsemi pravicami tega stanu. Amerika je zares na vsako stran originalna!

Méd s hrinom.

„Ker je duhoven, mora tako govoriti.“ S temi besedami svet po navadi svojo nejevero izgovarja. Jaz pa pravim: „Ker je „katoličan,“ mora tako govoriti, in ti moraš to verovati, kar on kakor duhoven govori, če se hočeš zveličati.“ „Ker je duhoven, mora tako učiti.“ Bog pa bo tebe po ravno teh naukih sodil, ktere on uči, in po kterih bo tudi njega sodil. „Ker je duhoven, zato tako govori; ti pa moraš vse ravno tako govoriti in terditi, „ker si katoličan,“ — če ne, nisi katoličan, ampak odpadnik. Dosti je neslanih izgovorov, pa tako neslanega, kakor je ta, ni blezo nobenega. Meni se ravno tako zdi, kakor bi rekel: „Ker je kdo pek, zato mora kruh jesti; ker je tergovec, zato mora suknjo nositi; ker je očjalar, zato mora gledati. Jest, obleko nositi, gledati mora vsak, ker je človek, in verovati mora vsak, kdor je katoličan.“

Kako daleč loterija človeka pripravi, prepriča se sleherni, kateri hoče nekoliko okoli sebe pogledati. Ko bi življenje vseh tistih poznali, ki sedé po jetnišnicah, bi vidili, da je marsikterega loterija djala v ječo. Ni še davno tega, kar je narodno banko na Dunaji vradnik za več tisuč ogoljufal in zopet se zve, da je pri zaupnici (kreditni banki) vradnik tisto pot nastopil: zmanjkalo je 450.000 gold.; v loteriji pa je zaigral 1.200.000. Nar hujši zleg med ljudstvom pa napravljajo male loterije in tiste srečke in srečnice, ki se po štacunah, po keremah in na vseh očitnih krajih prodajajo. Od kar je v Ljubljani nekdo na malo srečko ali obetnico (promessenlos) več tisuč dobil, hoče vsakdo srečo vloviti. Hudo je, če moramo ljudstvo pred tem svariti, kar se celó očitno podpira; a silo potrebno je gledé žalostnih nasledkov igranja.

Loterija tudi v rāzo podpira. Sanja se kteremu od sosedov: berz poišče hišno številko njegovo, rojstni dan in god njegov, temu pridene še številko svoje hiše in hajd v loterijo. Po loterijah imajo tako imenovane „Traumbüchlein,“ iz kterih se dajo srečke dobiti. Ali ni to vraža in prazna vera?!

Bratei v prepiru. Dunajski Pavliha „Figaro“ je lani pisal od viteza „Klešmana“ (Zwick von der Raubfeder), in pripovedoval nekatere prigodbe iz njegovega življenja. Pravi, da mu je ime „Nikolisit“ in da je njegova prislovica denar in pa spet denar. Dalje pripoveduje ondi od lista „Umazani koštrun“ kateri ima na Dunaji izhajati.

To je obernel vrednik stare „Presse“ na se in tožil je vrednika „Figarovega“ zavoljo razžaljenja časti. Kdo bi si mislil! 27. p. m. je bila na Dunaji o tej reči očitna obravnava. „Figaro“ se je zagovarjal, češ, da je od umazanega koštruna le v pripodobi govoril, ker je „Presse“ donášala sestavke iz nekega lista „Wiener Geschichte“, katerega so ljudje po navadi imenovali le „umazanega koštruna.“ V takem smislu je govoril tudi od „Klešmana“, ker je mislil le na tiste osebe, ktere so umazane ter le na denar gledajo. Če je tedaj stare „Presse“ vredovavec te podobe na se obračal, kaj more on za to. (Pri teh besedah je bil po dvorani občni smeh.) Figaro je bil za nedolžnega spoznan, Presse pa in njen besednik s to razsodbo nista bila zadovoljna in sta rekla, da hočeta se oglasiti na višjo sodnijo.

Ko se to v dvoranah godi, poda Pavlihec „Kikirekijev“ vrednik predsedniku pritožbo zoper „Figarota“, da je list, katerega je on vredoval, imenoval „Schmutzhameln.“ Predsednik se za to ne zmeni, ter mu reče, naj se posebej pritoži.

Ljudje pravijo da se hud jesih sam uję. Tako se godi dunajskim listom, katerih eni tako hudo vdelujejo zoper vero in pravost, da je drugih bolj poštenih vrednikov, dasiravno se ne pristevajo cerkvenim listom, vendar le sram, da se takošne reči pišejo in ljudstvu prodajajo.

Slovanom preljubeznjiva „Presse“ donáša v svojem „Lokal-Anzeiger“ prav gotovo in zanesljivo, koliko ljudi da se je na Dunaji obesilo, ustrelilo, utopilo, koliko konj se je splasil. Ker si je pa enakopravnost na čelo zapisala, pa tudi donáša v kratkem vse govore iz katoliških društev in zlasti postnih pridig. Sporočilo od pridig pa toliko velja, kakor n. p. sporočilo od splasenega konja ali steklega psa. — Ni je skorej katoliške naprave, da bi je ta „skerbna obrekovavka“ s svojim jezikom ne ogerdila, in kjer koli kakošen časnik pové kaj slabega — bodisi zlaganega ali izmišljenega — „Presse“ gotovo pobere. In na takošen časopis so Nemci in žali Bog! tudi mnogi Slovani prisegli. — Tako je unkrat grozno usmiljeno popisovala, kako neusmiljeno v papeževi deželi vojake tepó. Francoski in dunajski listi so vradno preklicali to obrekovanje, ker o tem vlada v Rimu tista postava, kakor na Francoskem. Vendar te dolžnosti „Presse“ ne pozna. Hrovaški „Pozor“ pravi na to, kdaj bode pač Dunajčanka povedati mogla, da je v Granici naša „batinanje“ ustavljeno? — Mlajša pa hujša sestra njena „neue freie Presse“ je na Prusovskem prepovedana. Čujete „liberalci?“ —

Neki dunajski list, ker vidi Prusovo počenjanje in njegovo nekako čudno prijaznost do Avstrije, zavija blezo na to, da naj se Avstrija v svojem znotranjem sama oserči, ker govori o prijaznem postopanju do Ugarije in do (nemških) narodnost. Toliko je gotovo, da raznih narodnost, kakor se zdaj zavedajo, nobena sila zatreti ne more, razun ko bi se narodi sami iztrebili, in pa da oviranje v narodovni oliko nar večje razdvoje dela. Modra politika zedinva narode, odkritoserčno pospeševaje njihovo pravo oliko.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofiji. Umerla sta prečastita gg.: Jožef Poklukar, korar stolne cerkve v Ljubljani, 7. t. m.; Jožef Poklukar, tajmošter v Šentvidu pri Zatičini, 8. t. m. R. I. P.

V kerški škofiji pa sta umerla g. Jan. Finster, duh. svetovavec in farni vikar v Brežah, in v. č. g. O. Ferdinand Steinringer, benediktinski opat v sv. Pavlu itd., 2. t. m. v Celovcu. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Dohodki in stroški za Slomšekov spominek.

Skupnina prejšnjega računa 446 gold. 91 kr. in 1 cesarsk zlat. — Gospodje: Raupel Janez, dekan v Belaku 5 gold., Lesjak Val., kaplan v Belaku 1 gold., Jäger Greg., kaplan v Belaku 1 gld., Pušel Anton, školnik v Belaku 1 gold., Serajnik Lovro, župnik na Zili 1 gold., Alles Miklaž, župnik v Ločah 1 gold., Stökel Simon, kaplan pri sv. Lenartu 2 gold., Jurkobič Jožef, župnik pri sv. Martinu 2 gold., Muršič Jožef, kaplan v Stebnu 1 gld., Stuhce A., podučitelj v slov. Bistrici 1 gold., Šinkovič Jožef, župnik pri sv. Muni 4 gold., Paprej Matija, dekan v Braslovcah 5 gold., Ponič Boštjan, kaplan v Braslovcah 5 gld., Šibal Anton, župnik pri sv. Andražu 5 gold., Fileš Andrej, župnik na Paki 4 gold., Klančnik Juri, kaplan na Paki 5 gold., Zišker Anton, kaplan na Vranskem 2 gold., Juvančič Franc, dekan pri Novigrevki 10 gold., Guzaj Arnej, kaplan pri Novicerkvi 2 gold., Černoša Simon, župnik v Črešeneh 5 gold., Lah Matija v Pojniku 5 gold., Ratnik Blaže v Pojniku 5 gold., Jazbec Anton v Pojniku 2 gold., Mak France, župnik v Rožni dolini 1 gold., Pirkovič v Rožni dolini 1 gold., Mikuš France, župnik v Dobrnski 5 gold., Palau Anton, kaplan v Dobrnski 5 gold., gospodje člani mariborske čitavnice so podarili 9 gld. Skupnina dohodkov 100 gold. — Cela skupnina 546 gold. 91 kraje. in 1 zlat. — Za poštnino se je porabilo — gld. 32 kr., tedaj še ostane čistih dohodkov 546 gold. 59 kr. in 1 ces. zlat. V Mariboru 1. marca 1866.

Dr. Matija Prelog, denarničar.

Za sv. Očeta Pija IX. P. S. in M. Š. tolar za 2 gld. st. dn. s prošnjo: Sv. Oče, blagoslovite naji, in sprosile nama stanovitnost v dobrem in srečno zadnjo uro! — Helena R. 1 gld. n. dn. za srečno zadnjo uro. — G. M. Ž. 70 kr., da Gospod usliši moje molitev!

Za Slomšekov spom. G. And. Bohine, fajmošter v Cerk-ljah 1 tolar za 2 gld. st. dn. — G. Ant. Klemen 2 gld. — Neimenovan 1 gl. — M. M. 2. gld. st. dn.

Za Tomazinov mis. Mica Šk. 1. tol.

Za revče na Dolenskem. Neimenovan 3 gld.

Prošnja. Blagorešnik slovenski — to nam je po Danici gospod Luka Jeran še 15 let — je na morji, na poti v sveto deželo, v Jeruzalem. Menda rsem vrestim bravcem Zg. Danice iz serca rečem, ako pravim: „Angelj Gospodor naj ga spremlja tje, varuje tam in pripelje srečno nam spet nazaj!“ — Podal se je tje, da bi si opočil nekoliko in se pokrepčal duhovno pa tudi telesno. — „Ne bom ga mogel dolgo reč nositi obojnega bremena — kaplanske službe pa vredovanja Zg. Danice.“ je tu in tam večkrat potožil. Že je hotel pustiti vredništvo. Na prigovarjanje nekterih prijateljev si je zdaj vendar namenil, ako Bog drugač ne odloči, darovati se Danici. V ta namen ima to-le edino željo, da bi mu vsakteri naročnik Zg. Danice blagovolil pridobiti enega ali tudi dva nova naročnika. Tedaj bi bil vrednik sam za-se brez skrbí, in Danica bi izhajala po tem vsaki teden. Daničarji! ali mu hočete spohtiti to željo? Ne vem, ali se drugim tudi tako godi ali ne; jaz vsaj si v našem sedanjem stanu — Danice brez Jerana in Jerana brez Danice — skoraj misliti ne morem. Zdi se mi pa tudi, da je častila naša slovenska duhovščina, dokler Danica nima 1000 naročnikov, še vse premalo narodna. Mar ni res?

J. Marn.